

HET KERSTFEEST

verschillend gevierd
door

J. P. VAN DER MAAS J^r.

Lith. L. v. Leen & Co.

HARDERWIJK, H. A. BERENDS.

Prijs 10 Cts.. 25 Ex. f. 2.25.. 100 Ex. f 6.50..

HET KERSTFEEST

VERSCHILLEND GEVIERD.

KERSTGESCHENK VOOR DE JEUGD,

DOOR

J. P. VAN DER MAAS J^R.

Predikant te Borger.

HARDERWIJK.
H. A. BERENDS.

.....
SNELPERSDRUK. — H. W. WILMERINK. — KAMPEN.

1. De Zondagschool.

„Mag ik met u mede naar de Zondagschool gaan, Willem?”

„Wel waarom niet Frits? De Onderwijzer is een vriendelijk man, hoewel hij u niet kent, zal hij u niet terugzenden. Ga maar gerust mede.”

Zoo spraken beide knapen tegen elkander. Willem woonde te A.; Frits te B. De laatste was gedurende de Kerstvacantie bij oom en tante, de ouders van Willem, gelogeed. Het was Zondag de dag voor het Kerstfeest. Na de godsdienstoefening gingen beide naar de Zondagschool. In een ruim, luchtig vertrek waren ongeveer een honderdtwintigtal kinderen bijeen, die, toen Willem en Frits binnen kwamen, een Kerstlied zongen. Zij gingen op eene bank naast elkander zitten. Toen het lied gezongen was, werd er gebeden, en over de geboorte des Heeren gesproken. In het midden van het vertrek staat de Onderwijzer. Jongens en meisjes, het oog op hem gevestigd houdende, luisteren met aandacht. Het is als of zij aan zijne lippen hangen. Ziet ge daar ginds dien kleinen krullebol, dien kleinen plaaggeest? Hoe stil zit hij nu. Hij is het zoontje van den Dokter. Eene bank achter hem, ziet ge een bleek, tenger jongentje, het zoontje van een smid. Naast hem zit een kind van een timmermansknecht en nog twee banken achteruit treft een jongen op klompen onze aandacht. Op de achterste bank zit half en half een jongen, die haast geene plaats durft nemen, wellicht omdat hij zoo armoedig gekleed is. Nu, hij steekt ook erg af bij den jongen op de voorste bank. — Wenden we onzen blik naar den anderen kant waar de meisjes zitten. Onze aandacht valt op dat lieve meisje met git zwart haar en blozend gezicht. Het is het dochtertje van den Notaris. Achter haar

zit een lief blond kopje met een paar bruine kijkers, een dochtertje van den kruidenier. Op de een na de achterste bank zit ook een allerliefst kind. Hoewel netjes gekleed is het duidelijk te zien, dat hare ouders betere dagen gekend hebben. Het meisje wischt een traan, die langs hare wangen biggelt, uit hare oogen. Wie is zij? Het kind van een Makeelaar. Nog een paar meisjes treffen ons, ofschoon hare kleederen aanduiden, niet tot den aanzienlijken stand te behooren. — Stand! — Het schijnt als of dat woord hier niet behoort. Hoe rustig en vredig zitten hier de kinderen bijeen en dooreen. De Zondagschool is eene dier plaatsen, waar rijken en armen, meer en mingevoeden, allen één zijn. Het is Kerstfeest voor allen, zoowel voor den zoon des Dokters en de dochter van den Notaris, als voor de kinderen van den geringsten daglooner. Zij bidden samen. Zij zingen samen. O, Dat samen zingen! Het is of één toen van de aarde naar den hemel stijgt.

Toen de schooltijd geëindigd was, keerde een iegelijk naar zijne woning — de rijke zoowel als de arme. Gelukkige oogenblikken waar kinderen zoo te samen zijn! Frits was blij, dat hij met Willem was mee gegaan; hij had veel genoegen gehad en onderweg spraken zij nog over hetgeen hun zoo mooi en aangenaam verteld was. Jeugdige lezer of lezeres, ge hebt zeker wel bemerkt, dat er bij u op de Zondagschool ook rijke en arme, meer en mingevoede kinderen komen. Hebt ge wel eens nagedacht over dat verschil? Niet? Mag ik u dan eens zeggen dat het geen toeval is, maar naar de wijze beschikking Gods, wanneer het eene kind rijke, het andere mingevoede ouders heeft. We moeten tevreden zijn in elken stand. De jongen op zijne klompen en het meisje met haar versleten japonnetje kunnen even zoo goed gelukkig zijn, en even blij, misschien blijder Kerstfeest vieren, dan het zoontje en dochtertje van een rijk en aanzienlijk heer. Wanneer ge dit boekje doorleest, hoop ik, dat het u duidelijk worde.

2. Het Salon.

Het is Kerstavond. In de woning van den Baron van Zandenburg heerscht eene groote drukte. We zijn zoo vrij eens even een kijkje te nemen. Van buiten op de straat staande, ziet ge door de neêrgelaten gordijnen een helder schijnsel van licht en voorbijzwevende schaduwen. De voordeur gaat open. Een knecht in liverei, geleidt u door een langen met marmer bevoerden gang door prachtige hanglampen verlicht en door eene tochtdeur van de voordeur gesloten. Ge voelt niet dat ge op marmersteen loopt, door een zachten looper, die er over heen ligt. Als ge den gang zijt ingetreden en de tochtdeur achter u is toegevallen, opent de huisknecht eene andere deur. Ge wordt in eene sierlijk gemeubelde kamer binnen gelaten, niet om er den avond door te brengen, neen; daar worden de hoeden en kostbare chalons of avonddoeken der dames, en de overjassen en hoofdedkels der heeren bewaard. Stoelen en gordijnen zijn van geel damast. In beide hoeken ziet ge rijk met allerlei voorwerpen van weelde bevrachte étagères met afhangende lambrequin, wier koralen franje als kristal schitteren door het licht, dat er op valt en in duizende kleuren weerkaatst. Voor den ronden kostbaren spiegel is gelegenheid te zien of alles behoorlijk in orde is om in het Salon te verschijnen. Een andere bediende geleidt u uit die kamer naar het Salon. Alvorens ge binnen treedt wordt uw naam hardop door hem uitgeroepen en gij aangediend. — Welk een gezicht! Ge meent in een tooverpaleis te komen. Schitterend is het Salon verlicht door gaskronen en kandelabers. Ofschoon het winter is, waant ge in een tuin te zijn. Waarlijk, het Salon is als in een paradijs herschapen. De vloer is met een zacht tapijt bedekt, waarvan de keurig gewerkte rozen u in het oog vallen. Ge loopt als op dons. Langs de zijden van het Salon zijn kunstig geschakeerde bloemen aangelegd, die door den stroom des lichts een niet te beschrijven heerlijk gezicht opleveren,

verhoogd door de blauwe damasten overgordijnen. Bedienden loopen aan en af om de genoodigde gasten binnen te laten. Aan het achtereinde van het Salon staat een kerstboom, wiens groene bladeren door honderde lichtjes beschenen, de rijke geschenken die er aan hangen, fraai doen uitkomen. — Onder de binnentredende bemerkt ge ook kinderen. Vier van den Baron zelve en zes neefjes en nichtjes van hem. Ontwaart ge daar ginds dien kleinen krullebol van de Zondagschool niet? De Baron en de Baronnes van Zandenburg ontfangen de gasten met de meest mogelijke vriendelijkheid en ze meenen het ook. Na de gewone beleefdheidsbetuigingen, neemt ieder den hem aangewezen blauw damasten springveeren stoel in. Behalve het tiental kinderen zijn er ook verscheidene heeren en dames op dit kinderfeest verzocht. Geen luidruchtig gesprek wordt er gehoord, niettegenstaande de kinderen zich aangenaam met elkander onderhouden. Hoewel wat stijf wellicht voor een kind dat niet van adel is, schijnen de kinderen genoeg te hebben. Wel zijn hunne blikken naar den kerstboom gericht, maar niemand laat zijne nieuwsgierigheid blijken. Ze luisteren met veel belangstelling naar den Baron, die hen onder het gebruik van een kopje thee met het daarbij toegediende banket, gezellig en onderhoudend bezig houdt. De heerlijkheid van het Kerstfeest wordt door hem besproken. Hiermede zijn spoedig een paar uren voorbij gegaan. Verblijdend, niet waar? Helaas! Er zijn vele adellijke en rijke lieden, die zich niet om de godsdienst bekommeren. Hoewel de Baron van Zandenburg van adel is, schaamt hij zich niet den Christus te belijden, Die als een kindje in Bethlehems kribbe geboren is. Dat is grooter adeldom dan die der wereld. Gelukkig als de kinderen in hunne jeugd van den weg des heils hooren spreken; want de rijke moet als een arme tot den Heer komen om door Hem rijk gemaakt te worden; rijk voor eeuwig. Na het zingen van een toepasselijk Kerstfeestlied, begeleid door het liefelijk muziek eener zacht klinkende piano, naderde de Baron den

kerstboom, terwijl het tiental zich rondom hem schaart. Rijke en aanzienlijke geschenken werden er uitgedeeld. Ieder was tevreden met zijn deel. Tot laat in den avond was men gezellig bijeen. De koetsen stonden buiten te wachten. Nogmaals deed het muziekinstrument zich hooren. Een psalmvers werd aangeheven. De Baron deed een kort, hartelijk, kinderlijk gebed. Verheugd en opgeruimd keerde ieder huiswaarts. Hoor, daar rollen de koetsen zachtjes op de met sneeuw bedekte straat. Wat is het eenzaam na het vertrek der genoodigden in het Salon! De lichten worden uitgedaan! Het is duister en van al de pracht en weelde is niets meer te zien. — Kinderen! merkt het op. Aan alles komt een einde. Hier op aarde is niets duurzaam. De aangenaamste oogenblikken verdwijnen zoo spoedig. Wel het kind, ook het naar de wereld rijke kind, dat Jezus gevonden heeft. Welk voorrecht voor kinderen, ouders te bezitten, die hen van hunne vroegste jeugd naar Hem brengen, die kinderen liefderijk ontvangt, ze in Zijne armen neemt en zegent.

3. De Huiskamer.

Het is Kerstavond. Om de tafel heeft zich het huisgezin geschaard. Een wit porceleinen kachel verspreidt eenē aangename warmte door het vertrek. Het is wel geen prachtige salon, maar toch is het liefelijk in het gezellige huisvertrek. De zacht tikkende pendule wijst op vijf en laat ook vijf slagen hooren. — „Waar zou vader zoo lang blijven?” vraagt eene der kinderen aan de moeder, die met een lief meisje van anderhalf jaar op haren schoot zit. Het is het jongste der kinderen van den Heer Jacobs. Voor dat moeder tijd heeft te antwoorden gaat de huisschel. Eene der kinderen doet de voordoor open en eenige oogenblikken later treedt de Heer Jacobs binnen. Vroolijk snellen de kinderen hem te gemoet. De een drukt hem de hand, de ander draagt de

pantoffels, die moeder voor hem gemaakt heeft; ja zelf het kleine meisje, steekt de armpjes naar hem uit. De vader geeft zijn genoeg te kennen. O, wat is het aangenaam in den stillen, huiselijken kring te zijn en zoo als hier, feest te vieren. Omdat het nu feest is, mogen de kinderen een uurtje langer opblijven, anders gaan ze om zeven uur te bed. Mijnheer Jacobs houdt veel van orde. Omdat het feest is, worden de kinderen getrakteerd op chocolade en biscuitjes; drinken ze niet uit hunne alledaagsche kopjes, maar wordt het porceleinen servies voor den dag gehaald. Het is alsof de chocolade eens zoo lekker smaakt. Onder het drinken vertelt vader van de geboorte des Heeren en vraagt dan aan die of die, om te hooren, of ze wel goed luisteren. Tusschenbeide valt er soms eene bestraffing voor; want Jan, de oudste zoon, een knaap van tien jaren, heeft de poes getrapt, die op zijn stoel was gesprongen. Karel een jaar jonger dan Jan, heeft Fidel bij de ooren getrokken, die stil onder de tafel lag te slapen. Marie, die acht jaren telt heeft haar japonnetje door de chocolade bemorst. Door dat een en ander wordt de feestvreugde voor eene wijl gestoord. — Jan, Karel en Marie werden bestraft. Ze gevoelden spijt over hetgene ze gedaan hadden, en het werd hun door de ouders vergeven. — Nadat vader weer verteld had, en de kinderen samen een versje gezongen hadden, kwam de meid met een grooten tulband binnen, die tot blijdschap der kinderen dien avond zou genuttigd worden. Het is niet mogelijk u alles in dit boekje mede te deelen, wat de Heer Jakobs zoo al vertelde. Dat de kinderen genoeg hadden in die liefelijke huiskamer, kon men uit hunne aangezichten lezen. Vier van hen gingen naar de Zondagschool en wisten nog al vrij wat van de geboorte des Heeren te vertellen.

Eindelijk sloeg de pendule negen. Ieder kind kreeg een boekje of eene mooie prent ten geschenke, die netjes weggeborgen werd. Het avondeten werd genuttigd en de tulband daarbij niet vergeten. Daarna sprak de Heer Jakobs: „Lieve kinde-

ren! Het Kerstfeest is een heerlijk feest. De Heere Jezus werd mensch. Hij wil kinderen voor eeuwig gelukkig maken. Bidt, dat de Heiland in uw hart geboren worde. Bidt, dat ge Hem moogt leeren kennen als den waren kindervriend. De blijde boodschap eens aan de herders door den Engel verkondigd, worde door den Heiligen Geest aan uw jeugdig gemoed geheiligd: „Ziet, ik verkondig u groote blijdschap, die al den volke wezen zal; namelijk, dat u heden geboren is, de Zaligmaker, welke is Christus, de Heer, in de stad Davids.” De Heer Jakobs besloot met het dankgebed. Knielend deed hij het iederen morgen en avond met zijn huisgezin, waaronder hij ook zijne dienstboden rekende. Wel eene ouderwetse, maar toch loffelijke gewoonte. Gij doet het immers ook kinderen? Na het dankgebed begaf ieder zich ter ruste. De helder brandende petroleumlamp werd uitgedaan. In de huiskamer werd het duister. De Kerstavond was voorbijgegaan.

4. De Boerenwoning.

We treden eene andere woning binnen en ook op den Kerstavond. Het is niet in eene stad, maar op een dorp en wel in Drente. Drente komt over het algemeen niet veel in aanmerking, doch men moet er wonen om er over te kunnen spreken, en dan valt het niet af. Om in de woning te komen behoeft ge geen langen of korten gang door te gaan. Ge komt door de deur dadelijk in de keuken (woonkamer). Evenwel kunt ge op eene andere wijze binnenkomen, maar dan moet ge de deel over. Achter of bezijden de keuken ziet ge nog een ander vertrek, dat kamer genoemd wordt. Voeten vegén op de vloermat is onnoodig, eerstens is die er niet en ten andere loopt ieder met zijne klompen over den steenen vloer naar de plaats zijner bestemming en wel: de manslui om den haard; de vrouwlui waar het, het beste uitkomt. De deel is de woonplaats der paarden en koeien, en

de slaappleats der boerenknechts en is het huisgezin groot, ook voor de zoons. Met eene ladder komt ge op eene verdieping, die uit balken bestaat, waarover planken liggen, waar de boer zijn koren enz. bewaard. Maar we moeten in de keuken zijn. Om den haard is het mannelijk personeel vergaderd; de vrouw en de meisjes, (die men, al zijn ze nog zoo groot *wichten* noemt) om de tafel in het midden van het vertrek, voor zooverre ze niet af en toe wegloopen, om òf de koeien te melken, òf om op de deel eens te zien of alles wel in orde is. Het huisraad bestaat uit een groot kabinet, soms twee, waarin alles geborgen wordt; geld en koek, onderkleederen en gouden of zilveren oorijzers enz., verder een paar geschilderde kasten, een spinnewiel, eene klok, die geregeld een half uur of driekwartier voor of achter is, een spiegel, waarin men bijna niet zien kan, omdat hij gewoonlijk of te hoog, of te laag hangt. In vele boerenwoningen heeft men in de keuken een planken vloer. — Ziet ge daar in den hoek van den haard niet een man zitten met een kort pijpje in den mond en naast hem twee jongens van acht en tien jaar? Ziet ge bij de tafel, die vrouw niet met twee wichten nevens haar, van vijf en zeven jaar, en een kleintje van een jaar op haren schoot? Wat zouden ze doen, want het is stil in de keuken. Die man is de boer; die vrouw de boerin en die kinderen zijn hunne kinderen. Als ge goed luistert en acht geeft, ziet ge, dat de boer zijn pijpje uit den mond neemt en zegt: „We zullen een kapiteltje uit den Bijbel lezen Jaap! Lees eens Luk. 2.” Jaap opent den Bijbel en leest, terwijl Harm, Grietien en Aaltien luisteren. Het kleine Annechien wordt door de moeder zooveel mogelijk stil gehouden. Jaap leest eenige verzen, die door den vader worden besproken. Eenvoudig is de uitlegging. De man is aangedaan, als hij den kinderen vertelt, hoe de Heere Jezus zijnen hemeltoon heeft verlaten en op deze aarde kwam; hoe de herders het heerlijke lied op hemelsche wijze hoorden zingen: „Eere zij God in de hoogste heme-

len, en vrede op aarde, in de menschen een welbehagen;" hoe de herders naar Bethlehem gingen en den Heere Jezus zagen, vol blijdschap, God verheerlijkende, terugkeerden. De kinderen waren blijde. Men kon hun aanzien, dat zij hunnen vader verstonden. In hun stand waren ze gelukkig. Daar het nu Kerstfeest was, kregen ze stoete met krenten en chocolademelk. Wilt ge wel gelooven, dat het hun zoo goed smaakt als de lekkerste versnaperingen die op de tafel der rijken gevonden worden. Ze zijn tevreden. Wellicht zouden ze niet gaarne in de plaats van de kinderen der aanzienlijken zijn. Het is niet gedwongen in de boerenwoning, niet stijf, maar eenvoudig en gul. Wat meer zegt, gelukkig die kinderen, wier ouders hen vroeg tot den Heere Jezus leiden. De klok slaat negen en ieder begeeft zich ter rust, na vooraf te hebben gedankt. Jaap en Grietien droomen dien nacht van engelen, van herders, van de kribbe. Hun slaap is liefelijk; zulke droomen zijn aangenaam. De boer en zijne vrouw spreken op bed met elkander, en bidden dat de Heer hunne kinderen in genade aanneme, en zij die geboorte uit God ontvangen mogen, waardoor mensch en kind voor eeuwig behouden wordt. Het ware te wenschen dat alle boeren er ook zoo over dachten! Donker is het in de boerenwoning; maar licht in het harte der ouders, die voor hunne kinderen bidden en hen wijzen naar Hem, die gezegd heeft: „Laat de kinderen tot Mij komen, en verhindert hen niet."

5. De Bovenverdieping.

Volgt mij dien hoogen trap op, die naar de vierde verdieping leidt en gij bevindt u op een achterzolderkamertje. Als het dag was, zoudt gij over de roode daken heen ziende, toch niets anders zien dan daken, schoorsteenen en lucht. Nu is het avond. Voor het eenige raam in het vertrek hangt een papieren gordijn, en op eene houten tafel staat eene lamp te branden, terwijl een paar stoelen, waarvan de

matten half versleten zijn, en een houten verwelooze kast, het eenige huisraad is, dat ge aanschouwt. Aan de tafel zit eene armoedig, doch zindelijk gekleede vrouw te naaien. Rondom haar, zes kinderen, drie jongens en drie meisjes. Het is koud en veel te branden is er niet; ten minste de kleine kolomkachel geeft niet veel warmte. De beide oudste kinderen zijn bezig met schrijven. De andere kinderen spelen, of schreien om brood. Die vrouw is weduwe. Twee jaren geleden is haar man haar door den dood ontnomen. Toen hadden ze het beter dan nu. De moeder moet nu alleen voor de kinderen zorgen. Veel, zeer veel is er noodig om zooveel monden van het noodige te voorzien. Wat die kinderen schrijven vraagt ge wellicht? Zeker vacantiwerk? Neen. Moeder heeft nog een broeder, die ofschoon zelf een groot huishouden te onderhouden, goed zijn brood heeft. Hij woont in eene andere stad, en verschaft haar van tijd tot tijd, eenigen onderstand, anders ware het der arme weduwe onmogelijk er te komen. Het was een geruimen tijd geleden sedert zij iets van hem had gehoord; al dien tijd had hij niet geschreven. Daar de nood hoog was, had moeder gezegd, moesten de beide oudsten oom hunnen toestand berichten. Nu weet ge het. Zij schrijven een brief naar oom. — o, De goede vrouw hield zooveel van haar kroost; hen gebrek te zien lijden was haar pijnlijker, dan dat zij zelve gebrek leed, doch zij was iemand, die den Heer vreesde. Haar nood, haar toestand maakte zij Hem bekend door het gebed en hare verzuchtingen zond zij op tot Hem, die beloofd heeft de man der weduwen en de vader der weezen te zijn. — Ze legt haar naaiwerk neder en zucht. De kinderen hebben den brief geschreven; de moeder leest hem en een traan vloeit uit hare oogen. Het is Kerstavond. Toen vader leefde woonden ze niet op een boven achterkamertje, gingen anders dan nu gekleed, en inzonderheid de Kerstdag was hun een dag van vreugde. Moeder merkt wel dat de grootste kinderen mismoechtig waren. Dachten ze aan vader mis-

schien, met wien ze altijd den Kerstavond zoo genoegelijk doorbrachten? Zal het heerlijk Kerstfeest voor hen thans in droefheid ondergaan? — Kinderen! Bidt dat de Heer uwe ouders lang voor u beware; want, o, als er een paar oogen sluiten, kan er veel gebeuren. — Terwijl de lieve godsdienstige vrouw in gedachten zit, en zij ook aan haren beminden echtvriend denkt, hare kinderen aanschouwt, die zij zoo gaarne, al was het nog zoo gering, eene kerstvreugde wilde verschaffen, wordt er aan de kamerdeur getikt. Een man treedt binnen, legt een groot pak met een brief op tafel en verwijdert zich. Het was een kerstgeschenk van oom. De brief wordt gelezen, en daarin vermeldde oom door bezigheden te zijn verhinderd, eerder een lettertje te hebben kunnen schrijven; ook was hij eenigzins ongesteld geweest. De weduwe dankte den trouwen Ontfermer voor de tijdige hulp. Na het lezen van den brief werd het pak opengedaan. Oom had gezorgd dat er voor ieder der kinderen iets was, benevens eenig geld voor de moeder. Nu konden zij vroolijk Kerstfeest vieren. Zij werden onthaald op een kopje warme melk en eene boterham met koek. En toen zij den Bijbel opensloeg, waaruit haar zalige man zoo dikwerf gelezen had, ondervond zij, dat de Heer een beloovend en vervullend God is. Hoort haar met hare kinderen spreken over de liefde des Heeren, die Hij in Bethlehems kribbe getoond heeft. Nu gevoelde zij bij vernieuwing, wat het is op Hem te vertrouwen. Dit deed haar met nadruk spreken. Wat uit het hart komt, wordt door anderen gevoeld. In dat schamele achterkamer-tje werd de Heer groot gemaakt. Die Kerstavond was voor haar een der zaligste van haar leven. Het spreekt van zelve, dat de brief door de beide oudste kindéren geschreven niet behoefde verzonden te worden, een andere van dankbetuiging verving zijne plaats. Hoeveel reden hebt gij kinderen! den grooten Gever van alles uw dank te betuigen? — Toen het lampje werd uitgebluscht in dat bovenzolderkamer-tje, en allen zich ter ruste hadden begeben, hoorde men bij de

zachte ademhaling hetgeen de Engelen eens zongen in Efrata's velden. „Vrede op aarde!” Die vrede zij ook uw deeljeugdige lezer of lezeres.

6. Op Stroo.

Een groot kwartier van een aanzienlijk dorp staat eene armoedige hut. Treedt haar met mij binnen. Het is wel koud, en het sneeuwt en waait daar buiten; doch ge behoeft geen voetstap buiten de deur te zetten. Stil en rustig kunt ge, dit lezende, misschien bij den warmen haard, of in een warm vertrek, mij volgen. Bij het openen der deur bevinden we ons in een klein, o zoo armoedig vertrek. De sneeuwjacht stuift door de gaten en reten. De koude en scherpe noord-oostenwind doet zijne kracht ter dege gevoelen. Dat het er tocht, behoeft wel niet gezegd te worden. Veel vuur is er ook niet aan den haard. Eene ronde houten tafel en een paar stoelen met gebroken leuning, alsmede een paar kisten zijn het eenige huisraad. Het is eigenlijk geene woning voor een mensch. Bij iedere windvlaag dreigt die armoedige hut in te storten en toch — zij staat al jaren. Als ge een blik slaat naast den bouwvalligen schoorsteen, ontmoet ge een soort van bedstede, het nachtverblijf van vrouw Peters, haar man en haar twee dochterjes Naatje en Antje. Beddegoed is er niet te vinden. Op wat stroo moeten die arme zielen slapen, en met hare weinige kleederen zich des nachts dekken. Hoewel het avond is, brandt er toch geene lamp. Zij hebben er wel eene, maar geen olie. Bij het flikkeren van een houtje aan den haard, kunt ge eene vrouw zien. Het is vrouw Peters. Zij schijnt bedroeft te zijn, want als er eene helder brandende lamp scheen, zoudt ge zien, dat haar oogen rood waren door het weenen. En ja, ze heeft er wel reden voor. Ze zit te vergeefs op Peters te wachten. Zeker is hij in de herberg. Ze heeft al wat nitgestaan. Vroeger leefden ze bur-

gerlijk, doch Peters raakte aan den drank, verteerde alles, en wat de arme vrouw verdient wordt door hem opgemaakt. Vrouw Peters zelve is ziekelijk. De Dokter heeft tegen een zijner vrienden gezegd, dat zij de tering heeft.

Het is Kerstavond. Dat weet vrouw Peters, maar ze weet nog meer. Ze ken den Heer. Moet ze veel van haar man lijden, ze vertrouwt op Hem en hare dagelijksche verzuchting is: „Heer, ontferm U over mijn man en zie op mijne kinderen neder.” Ze is wel arm, maar o, zoo rijk. Bij oogenblikken gevoelt ze de hardheid der ellende, en wordt wel ongeduldig, dan als ze tot morren geneigd is, haren Bijbel openslaat en leest, dat de Heer rijken en armen gemaakt heeft, wordt ze stil, geeft zich aan Hem over wiens doen majesteit en heerlijkheid is. Het meest is ze bezorgd voor de meisjes. Vroeg heeft ze haar geleerd de knieën te buigen voor den Heer, haar laten leeren zooveel ze kon, ja, tot op dezen oogenblik zend ze haar naar de Zondagschool. Naatje is bijna tien; Antje acht jaren. Als ge vronw Peters met hare dochters hoort spreken, en ge veel van den Heere Jezus houdt, zoudt ge gaarne eenige oogenblikken in de hut willen doorbrengen, liever dan in het prachtige vertrek, waar niets dan van weelde en rijkdom, van allerlei wereldsche dingen gesproken wordt. Half verkleumd van kou komen de meisjes te huis. Een paar stuivers hebben ze verdiend met het verkoopen van doosjes lucifers langs de huizen. Veeltijds zijn ze op eene onbarmhartige wijze behandeld; menig hard woord hebben ze moeten verduren; hier gescholden, daar bespot. Antje valt snikkende aan de borst harer moeder. De rijke jongeheer van den kantonrechter heeft gezegd, toen zij hem vriendelijk verzocht een doosje lucifers te koopen; „Maak dat ge weg komt, bedelaarsgespuis! Mijn vader moest je achter de tralies zetten. Weet je niet, dat je niet bedelen mag, dronkemanskind! Als je niet maakt dat je . . . en hij had haar zulk een stoot gegeven, dat zij op de harde keien gevallen was.

Bedelen! Maar zij had immers niet gebedeld. Dronkemankind! Peters bleef altijd haar vader. Arm te zijn is pijnlijk; onbarmhartig behandeld te worden pijnlijker. — Kinderen! Doet het nimmer, weest niet hard; behandelt het arme kind niet wreed. Weet dat er Een is, Die alles ziet en hoort. Vrouw Peters trachtte haar te troosten en Antje hield op met weenen. De noord-oostenwind hield echter niet op met huilen; de sneeuw kletterde tegen de vensterluiken. Het werd in de hut niet om uit te staan. Vrouw Peters legde zich met haar op het stroo neder, en dekten zich met hare schamele kleederen. Vader kwam niet te huis. Slaap hadden ze in het geheel niet, maar daarom waren ze ook niet naar bed gegaan. Ze leggen wakker en praten. Luistert wat ze zeggen: Vrouw Peters spreekt over de geboorte des Heeren, wijst de kinderen op Hem, Die in eene nederige kribbe geboren werd, daar Hij arm werd om zondaren rijk te maken. „Lieve meisjes!” zei ze, we zijn wel arm, maar de Heer heeft ons nog nooit begeven. We moeten wel is waar van de menschen veel verdragen, maar de Heer wijst ons nooit af. Zijn de menschen hard, de Heer is liefelijk. Neemt tot Hem de toevlucht; stort uw hart voor Hem uit. Dit leven meisjes duurt kort. Als de Heer in ons hart is geboren, gaan we eene eeuwige heerlijkheid te gemoet. Bidt dan veel tot Hem, Die in Bethlehém het licht aanschouwde, dan zal het Kerstfeest een heerlijk feest zijn.” — Naatje sprak: „o Moeder! ik ben bij oogenblikken bevreesd voor vader, dan weder opgeruimd, vooral als ik van den Heere Jezus hoor spreken, dan is het mij, als hoor ik het lied der Engelen zingen.” Antje, die nog altijd aan den rijken jongeheer van den kantonrechter dacht, vroeg: „Moeder! zullen de rijken, die de armen wreed en onbarmhartig behandelen, zalig worden?” Vrouw Peters trachtte Antje te doen verstaan, dat niet alle rijken trotsch en wreed zijn en voegde er bij: „Blijf gij maar lieve Antje op den Heer zien, klaag Hem uw nood, en Hij zal u met een oog van liefde en genade

gadeslaan. Hij zal recht doen; wees daar zeker van." — — —

Op stroo werd de Heer groot gemaakt, Die eenmaal in de armoedige kribbe nederlag.

Op stroo werd Hem een kinderlied toegezongen, wiens lof de Engelen bezongen op Engelentoon.

Op stroo werd aan het hart gevoeld wat in menige rijke woning gemist werd.

Op stroo werd door Hem gehoord, wat uit het hart voortkwam.

Het was Kerstavond in de hut. Diezelfde sterren fonkelden aan den hemel als voor ruim achttienhonderd jaren; dezelfde Heiland werd *op stroo* aangebeden, gelijk het voor achttien eeuwen door de wijzen in het oosten werd gedaan. — Vrouw Peters sprak nog eenigen tijd met de meisjes, drong haar aan altijd voor vader te bidden, en met een ongekend gevoel sliep ze in. De wind bulderde voort, de sneeuwjacht stooft tegen de hut; vrouw Peters werd koud. Ze noemde den naam van haren man — zuchtte. De Engel des doods had haar aangeraakt. Zij ontwaakte niet weer hier op aarde. En de meisjes? Zij hadden geene moeder meer, doch een blik uit den Hemel zag op haar. En de vader? We weten het niet. Zoo was de Kerstavond voorbij gegaan.

7. Het gemeenschappelijk gezang.

In eene der grootste steden van ons land is het kinderfeest. Het is de tweede Kerstdag. De morgengodsdienstoefening is afgelopen, en des avonds vergaderen een vijfhonderdtal kinderen in eene der kerken. Beneden in de kerk zitten ze, de jongens aan de eene, de meisjes aan de andere zijde. De kerk wordt door gaslicht schitterend verlicht, zoodat men hen goed zien kan. Wat zien de kinderen er vergenoegd uit! Wat zijn ze allen, ieder naar zijn stand, netjes gekleed! Wat zijn dit voor kinderen vraagt ge wellicht? Die kinderen gaan op zeven Zondagscholen en zijn nu hier te samen, ieder met den

Onderwijzer of de Onderwijzeres voor zijne afdeeling. De beide gaanderijen der kerk zijn propvol met toehoorders. Wat is het stil in de kerk! Nadat zij allen plaats genomen hebben, en het orgel ophoudt met spelen, beklint een Predikant den kansel, verwelkomt de kinderen en spreekt een kort woord betrekkelijk de feesture. Daarna wordt eene openbare les gehouden, waaruit blijkt, wat de kinderen op de Zondagschool geleerd hebben. Wel is waar zijn de antwoorden niet allen even goed. Er zijn er die bijna geen woord spreken. Van eenigen is dat bevreesdheid, maar van sommigen komt het, dat zij niet getrouw zijn opgekomen. De aantekeningen der Onderwijzers en Onderwijzeressen, bevestigen het volkomen. — Kinderen! verzuimt zonder wettige reden geen schooltijd; de tijd uwer jeugd gaat spoedig voorbij, en later in te halen, wat eens verzuimd is, is onmogelijk. Tijd is geld. — Na afloop van het onderzoek zingen de kinderen samen een lied. Liefelijk en zacht speelt het orgel. De vijfhonderd stemmen vereenigen zich. Het is een loflied, aangeheven ter eere van Hem, Die mensch werd. We kunnen in de harten der kinderen niet zien; dat is voor menschen onmogelijk. Echter mogen we gelooven, dat velen hunner gevoelen wat ze zingen.

Hoort:

Wijze: *o Wanneer enz.*

Zie o Heer! Zie o Heer!

Uit den Hemel op ons neêr.

't Kerstfeest brengt ons in Uw woning. —

God en mensch, en Heer en Koning,

Zie op ons genadig neer.

Efrata! Efrata!

't Lieflijk heilwoord van genâ

Klonk door uwe stille velden;

o, Dat wij het ook vermelden.

Kinderen schenkt de Heer genâ.

Bethlehem! Bethlehem!

't Kinderhart verheft zijn stem

Tot den Heer aldaar geboren.
 Ook wij doen ons loffied hooren
 Voor het kind van Bethlehem.

Komt te saâm, komt te saâm,
 Bidden wij in Jezus Naam;
 Dat Zijn Geest ons wederbare,
 En we met der Engelschare
 Altijd roemen Jezus Naam.

Dat gemeenschappelijk gezang van die honderde kinderen uit alle standen, was treffend en verschaftte menig toehoorder een oogenblik van onuitsprekelijk genot, want als ge uw oog op de gaanderij werpt, ziet ge menig ouder of belangstellende, die een traan laat vloeien, of een blij gelaat naar beneden slaat, waar het rijke en meer gegoede kind naast het arme ter neder zit. Een der Onderwijzers nam het woord en sprak: „Lieve kinderen! Ge viert feest, kinderfeest! Inderdaad, het Kerstfeest is een verblijdend feest. De Heer van hemel en aarde is geboren, God wordt mensch. Hij, die de goddelijke natuur van eeuwigheid bezat, nam ruim achttien honderd jaren geleden, de menschelijke natuur aan. Die verborgenheid is groot; toch geeft zij ons iets te leeren. Kinderen! Gij hebt allen eene menschelijke natuur, maar zult ge zalig worden, dan moet ge de goddelijke natuur, deelachtig worden. Hoe is dat mogelijk? Nooit kan een mensch de goddelijke natuur aannemen. Daartoe kwam de Heer. Die liefde is niet te beschrijven! Hij schenkt uit genade de goddelijke natuur, ook wel wedergeboorte of het nieuwe leven genoemd, en doet aan het hart ondervinden, wat Maria ondervond. De Heilige Geest, lieve kinderen! moet over u komen, de kracht des Allerhoogsten u overschaduwden, dan zult ge den Heere Jezus als den Zone Gods belijden; Hem als uw Zaligmaker aannemen; dan wordt Hij in uw hart geboren. Het is onze plicht u tot den Heiland te leiden; u bekend te maken wat Hij voor kinderen zijn wil. Komt trouw op de Zondagschool. Laat u leiden. Bidt dat de Heilige

Geest het onderwijs zegene en ge met Maria kunt zeggen: „Mijne ziel maakt groot den Heer.” Dat wensch ik u van harte, lieve kinderen!” Toen deze toespraak geëindigd was, werden er eenige boekjes uitgedeeld. Ieder kind kreeg er een. Die het getrouwste was opgekomen en het beste geleerd had, een groot, de anderen een klein boekje. Het waren boekjes met roode, geele, groene, blauwe en grijze omslagen. Veel stond er in. Welk eene blijdschap! — Na het uitspreken van het dankgebed door een der Onderwijzers, zongen de kinderen nog eens gemeenschappelijk. We laten dat lied ook hier volgen, in de hoop, dat *meer* dan vijfhonderd kinderen het zingen mogen, en zij onder het zingen hun hart tot den Heere Jezus wenden.

WIJZE: *Daar ruischt langs de wolken, enz.*

o Heilrijke stonde met blijdschap herdacht;
O, Kerstfeest! Gij zijt ons een licht in den nacht.
Die lieflijke feestzang, zoo heerlijk en schoon,
Gezongen door Englen op Engelentoon:

Eere — Eere — Eere zij God!

Die feestzang verkondigt een heuchelijk lot.

In Efrata's velden werd 't heilwoord gebracht;
Genade verkondigd aan 't menschlijk geslacht;
Bij Bethlehems kribbe is het zalig voor 't hart,
Daar, daar vindt men ruste, gevoelt men geen smart.

Vrede — vrede, hier reeds op aard;

Schenk ons ook dien vrede, o Heiland zoo waard!

Wij buigen ons neder, en smeken o Heer!

Och, zie uit den Hemel op kinderen nêer;

Verlicht ons verstand en vernieuw ons gemoed;

Uw Geest leere ons staamlen: „de Heer is zoo goed.”

Jezus — Jezus — 't feest gaat voorbij.

Gij zaligt die komen; o zalig ook mij.

Allen stonden op. De Predikant sprak den zegen uit. Ieder ging naar zijne woning. De Kerstdagen waren geëindigd. Op verschillende wijze was het Kerstfeest gevierd.

DE DOBRESSMID

Een verhaal uit het leven

door J. C. LUITINGH.

met geïllustreerd omslag

Prijs 10 G^t 25 Ex. f 2.25. 100 Ex. f 6.50.